

Prešovský primátor diskutoval s predstaviteľmi cirkvi

Primátor Prešova Pavel Hagyar sa tento týždeň stretol s predstaviteľmi cirkvi a náboženských spoločností pôsobiacich na území mesta. Na prešovskej radnici sa ich stretlo 17.

Prešovský primátor diskutoval s hosťami o spolupráci a pravidelných stretnutiach, ktoré sa budú týkať rôznych oblastí života mesta. Informuje hovorca Prešova Michal Kaliňák.

Michal Kaliňák, hovorca Prešova: „Cieľom takýchto stretnutí je vytvoriť víziu, ktorá sa stane súčasťou plánu sociálneho hospodárskeho rozvoja, dôležité nebude len to, že sa stane víziou, ale aj to, že táto vízia sa bude spoločne realizovať. Podľa primátora aj podľa predstaviteľov duchovenstva táto zjavná komunikácia môže dosiahnuť vyšší záujem občanov o naše mesto a o samotnú angažovanosť sa

v meste práve vo veciach verejných.“

Na stretnutí okrem iných predstaviteľov cirkvi bol prítomný aj košický pomocný biskup monsinor Stanislav Stolárik, ktorý obzvlášť vyzdvihol snahu Hagyarho vytvoriť istý poradný orgán, ktorý bude mať iniciatívnu funkciu vo vzťahu k primátorovi. Ako dodal otec biskup, hovorili aj o spolupráci v materiálnej oblasti.

Stanislav Stolárik, pomocný biskup: „Mnohé chrámy sú pamiatkové objekty, pri ich opravách niekedy sú náročné jednanie s pamiatkármi, nám rešpektovať všetky danosti, ktoré pamiatkári navrhujú nie je až také jednoduché a po druhé to je tá materiál-na záležitosť, že keď sa púšťame do opráv pamiatkových budov, naozaj financie nemáme.“

Daniela Pirschelová
Rádio Lumen, 17:30, 17.3.2007

Stretnutie žien z ekumenického hnutia vo Svite

Vo Svite sa dnes stretlo takmer šesťsto žien z celého Slovenska z ekumenického hnutia Modlitby matiek. V rámci programu dňa sa ženy stretli aj s košickým pomocným biskupom Stanislavom Stolárikom, ktorý pri danej príležitosti odslúžil svätú omšu.

Monsinor Stanislav Stolárik zdôraznil, že význam takýchto stretnutí spočíva v tom, že ženy spoločne hľadajú povzbudenie navzájom pre seba ale aj pre svoje rodiny. Hlavný celebrant vo svojom príhovore pripomenul, aby ženy vo svojich rodinách venovali náležitú pozornosť výchove detí.

Stanislav Stolárik, košický pomocný biskup: „To staré pravidlo ruka, ktorá hýbe kolískou hýbe svetom to neustále platí a čo sa zaseje do srdca detí, to budeme aj žať.“

Monsinor Stanislav Stolárik ďalej uviedol, že súčasný svet chce vytvoriť prototyp ženy, kto-

rý by sa vo všetkom rovnala mužovi.

Stanislav Stolárik, košický pomocný biskup: „Vidíme filmy, kde sú bojovníčky ženy, potom v detektívkach, že sú to ženy, ktoré idú do najťažších akcií, oslovila ma kniha ruskej spisovateľky Svetlany Alexiovej, ktorá napísala, vojna nemá tvár ženy. Jednoducho keby záležalo na ženách, tak vojny by neexistovali. Ak si ženy zachovajú svoju ženskosť aj do budúcnosti, tak mnohým týmto nepríjemnostiam práve pre trpezlivosť, pre láskavosť, pre nehu žien sa bude môcť predísť a nebude sa musieť siahať k takýmto radikálnym a bohužiaľ krvavým zásahom.“

Aj preto otec biskup povzbudil ženy z ekumenického hnutia modlitby matiek, aby pokračovali v povolani, ktoré žena dostáva od Boha.

Daniela Pirschelová
Rádio Lumen, 20:00, 17.3.2007

Politici sedeli za mrežami.

Pre dobrú vec

BRATISLAVA Scéna ako zo stredoveku. Uprostred námestia klieťka. Nie však hanby, ale symbolicky slobody. Okolo hlúčik zvedavcov. Nelieta však zhnité ovocie ako za dávných čias, ale slová ako solidarity, sloboda, Fidel, Kuba, porušovanie ľudských práv. Čo minúta v klieťke, to rok väzenia kubánskeho odporcu Fidelovho režimu.

Slniečko. Prijemných osemnásť stupňov. Sem-tam bezdomovec. Staršia pani v hrubom obnosenom kabáte, s plnými igelitovými taškami. „Pani, prosím vás, posuňte sa trochu vedľa. Prekážate kamerám,“ upozorňuje ju organizátor. Do klieťky totiž vstupoval predseda KDH Pavol Hrušovský. Je tam zopár minút. „Škoda, že tí politici sú tam iba tak krátko. Niektorí by si zaslúžili byť za mrežami dlhšie,“ vraví Peter Bocskay, idúc okolo na obed.

Fotografi majú dobré svetlo. Iba tieň mreží trochu kazí výraz politikov, umelcov, kňazov, všetkých, čo sa striedajú v cele slobody. Politici odchádzajú. Bývalí slovenskí politickí väzni prichádzajú. Kamery sú už preč. Slovenský disident Miroslav Kusý z klieťky vraví: „Pre politických väzňov je to psychická vzpruha, keď vedia, že sa na nich nezabudlo. Pre každý režim je to nepríjemné, ak okolo jeho väzňov nie je ticho.“ Režisér Dušan Hanák akcii verí. „Teba týmto režimom znepríjemňovať život. Ono sa im to do uší dostane, aj keď to nie je nič veľké,“ hovorí Hanák.

„Naša akcia je oproti utrpeniu politických väzňov na Kube smiešna, ale treba to robiť,“ hovorí krátko pred vstupom kňaz Daniel Pastirčák. „Oproti skutočnému väzeniu to bolo príjemné posekanie. Slniečko, usmievať ľudia a o zopár minút ste von,“ uzatvára dlhoročný politický väzeň Anton Srholec.

PRAVDA, 17.3.2007

Takéto prípady sa stávajú, ale sú ojedinelé

Časť obyvateľov obce Budkovce podporuje odvolaného kňaza. Je šanca, že by mohol zostať pôsobiť vo svojej bývalej farnosti? Alebo to vôbec od farníkov nezávisí?

„Azda postačí vyjsť z definície farnosti, podľa ktorej farár spravuje farnosť pod autoritou diecézneho biskupa. On rozhoduje, ktorému kňazovi farnosť zverí. Ten, ktorého poverí pastoračnou starostlivosťou, v určitom zmysle zastupuje miestneho biskupa a predstavuje spojenie s diecézou. Je tam pre farníkov, ale jeho prítomnosť a poslanie závisia od diecézneho biskupa.“

Kňazi sľubujú poslušnosť. Laická verejnosť sa však pýta: Prečo cirkev neprihliada na dobré vzťahy kňaza s farníkmi? Nie je to pozitívny jav?

„Sľub poslušnosti svojmu biskupovi do rúk svätiteľovi je tým, čím je usmerňovaná kňazská služba. Bez tohto sľubu by kandidát nebol vysvätený za kňaza. Samozrejme, medzi veriacimi sa má usilovať o dobré vzťahy, ktoré sú v prospech rastu farnosti.“

Veriaci v Budkovciach majú pocit, že tento problém by mala vyriešiť cirkev a nemala by ich kauzou zatŕažovať. Situáciu vyčítajú konkrétne arcibiskupovi Alojzovi Tkáčovi.

„Nemajú čo vyčítať pánu arcibiskupovi. Asi správne nechápu hierarchický princíp. Pán arcibiskup ako diecézny biskup je vlastným pastierom arcidiecézy ako celku. Do tohto celku patria farnosti. Za 16 rokov jeho biskupskej služby preložil vyše stovky kňazov. Chyba nie je na strane pána arcibiskupa, ktorý dodržal legitímny postup, čo potvrdila Kongregácia pre klerikov. Bývalý pán farár neposlúchol a nerešpektoval svojho nadriadeného. V tom je problém a z neho aj vzniknutá trauma. Cirkev tvoria biskupi, kňazi a veriaci. Aj od nich závisí, ako sa k problému postaví, či pomôžu svojmu kňazovi správne konať v súlade s jeho ordinačným sľubom a v jednote so svojím biskupom.“

Bolo dobrým riešením zavrieť kostol v Budkovciach?

„Sú dni, keď je kňaz mimo farnosti napríklad z dôvodu dovo-

lenky, voľna, choroby. Kostol je otvorený pre každého. Vykonávať v ňom alternatívne bohoslužby je nelogické. To sa potom nechápe, čo to je eucharistia - svätá omša.“

Čo čaká odvolaného kňaza?

„Ťažko je povedať, čo ho čaká, lebo to závisí v prvom rade od neho. Situácia v Budkovciach bola veľmi nepríjemná, priam zahanbujúca. Veríme, že sa začne upokojovať s prispáním nového kňaza, ale tiež s prispáním všetkých veriacich.“

Stávajú sa prípady, že kňaz odmietne poslušnosť?

„Vidíte, že sa stávajú. Sú to však veľmi ojedinelé prípady.“

O aké dokumenty sa cirkev opiera v takýchto prípadoch? Zjednodušene povedané, kde je napísané, že kňaz musí pôsobiť tam, kde ho pošlú a nie tam, kde ho srdce ťahá?

„Je tu predovšetkým Kódex kánonického práva záväzný pre všetkých veriacich.“

Ik
SME, 17.3.2007

Videli sce už taky cirkus?

Budkovce na východe Slovenska sa v posledných dňoch zmenili na Kocúrko. Dedina sa rozdelila na dva tábory. Jedni chcú starého farára, druhí mladého. Problém je však v tom, že starého farára biskup preložil do inej diecézy, teda miesto na fare mal uvoľniť novému kňazovi. Lenže starý sa vzoprel. A vtedy sa začal bláznec. Ak si primyslíte východniarsky temperament a typické nárečie, o zábavu je postarané. Pochopiteľne, využila to aj televízia, a tak už vie celá republika, že v Budkovciach starý farár utiekol cez okno a mladý je vraj pubertiak, čo sa obzerá za ženami. No znace sebe predstavil jaky to bul cirkus? Začalo sa to pred dvoma rokmi. Farára Antona Zlatohlavého preložil arcibiskup Alojz Tkáč do inej diecézy. Ten však neposlúchol, a tak ho suspendovali. Napriek tomu odmietol vypratať faru svojmu nástupcovi Marekovi Pristášovi. Polícia sa teda rozhodla kňaza násilím vystaňovať, mala na to aj exekučný príkaz. No ani po exekúcii sa Zlatohlavý nevzdal a pokúšal sa dokonca odslúžiť omšu v miestnom kostole. Po tom, ako z kostola vyšli farníci, absolvujúci práve omšu vedenú Pristášom. Keď sa Zlatohlavý pokúšal asi s tridsiatimi farníkmi vniknúť do kostola, Pristáš kostol zamkol. Toto sa odohralo predmimulý piatok. Ďalšie nepokoje nastali o dva dni.

Na omši, ktorú odslúžil nový kňaz, sa zúčastnilo asi dvesto farníkov. Vonku zopár starších žien čakalo na starého farára. Nový farár po bohoslužbe v kostole vyhlásil, že po

telefonickom rozhovore s arcibiskupom Alojzom Tkáčom kostol na týždeň zavrie. Pred kostolom hliadkovali policajné autá. Keďže sa Zlatohlavý so svojimi stúpenkyňami do kostola nedostal, odslúžil omšu vonku, na neďalekom dvore u jednej z nich. O divadlo pre televíziu sa postarali rozhnevané farničky. Pred kamerou sa hádali dokonca vnučka s babkou. Kým babka bránila starého farára, vnučka nového.

Posledné informácie pred našim príchodom do Budkoviec boli, že starý farár sa skrýva u svojich bývalých farníkov a s médiami odmieta komunikovať.

Nie, nie, nebudeme sa vyjadrovať

Vopred nás upozornili, že v Budkovciach sa s nami nikto baviť nebude. Priaznivci starého farára sú vraj ostro naladení. V Budkovciach sú ľudia bohabojní. Svoj názor majú, ale nepovedia vám ho. Aspoň nie na diktafón. Hanbia sa? Boja sa? Majú na to skrátka svoje dôvody. Vnútorne, kresťanské. A možno sú pre nich natoľko intímne, že sa o nich naozaj nepatrí nahlas hovoriť. Možno pred Bohom. Ten sa paradoxne ocitol akoby na vedľajšej koľaji. Veď kostol bude týždeň zavretý, omša nebude. No arcidiecéza tvrdí, že to tak nie je, farár je iba na dovolenke.

Keď sa však s ľuďmi dáte do reči, každý vám nakoniec svoj názor prezradí. Anonymne. Len nefotiť a nenahrávať! Už nechceme byť v televízii!

Slečna na zastávke sa tvári odmerane. „Nie, nie, nebudem sa vyjadrovať,“ krúti rezolútne hlavou a pozrie do zeme. Napokon z nej vylezie, že

je za starého farára, lebo dost' v obci pomohol. Zdá sa, že je naozaj smutná. Mladý muž idúci okolo tiež najprv nechce nič povedať. Ten jednoznačne sympatizuje s mladým kňazom.

Staršie ženy zatvárajú bránky, unikajú do domov. „Čo my môžeme? Nie, nie, nebudem sa vyjadrovať,“ vraví babka v záhrade. „Ktorý farár tam bude, k tomu pôjdem. Ja, stará žena, nebudem chodiť na omšu do inej dediny, mám už osemdesiat rokov.“ A potom s ťažkým srdcom spomenie incident pred kostolom. „Boli tam žandare. Zatvorili kostol, pomodlili sme sa, ale nedobre bolo. Nevie, kde sa teraz farár nachádza.“

Nemá rád Maďarov?

Neďaleko fary však stojí pani, ktorá nemá problém hovoriť. Nie je totiž priamo odtiaľto, býva o dve dediny ďalej, v Kopčanoch. Obidvoch farárov dobre pozná, lebo vlastného farára už dlho nemajú a tunajší k nim chodili slúžiť bohoslužby. „Mladý je šikovný,“ chváli Júlia Csörgöyová nového kňaza Mareka Pristáša. A ten starý? Narobil vraj dost' veľa chýb. „V našej dedine sa rozpráva po maďarsky. To bolo tak. Maďari k nám prišli v tridsiatom ôsmom roku. Máme už maďarské školy aj po maďarsky hovoríme. Keď pred pätnástimi rokmi prišiel k nám farár Zlatohlavý, pred oltárom povedal, že nenávidí Maďarov. Tak načo k nám chodil? My hovoríme po maďarsky aj po slovensky, nám je to už jedno. Tak my už len ľúbime toho mladého.“

A aký cirkus vraj u nich starý farár narobil. Bolo to, keď k nim už začal chodiť jeho nástupca. „Keď už vedel, že mladý z kostola odišiel, chcel ísť na omšu, no nemohol otvoriť dvere, lebo boli zamknuté. Potom išiel do Budkoviec, ale už mal vymenený záмок. Tak vylomil dvere. Potom prišli aj žandári. Zobrali ho do Kapušan na esenbé. No a tak išli: žandári vpredu, farár v strede... Takýto cirkus tu bol.“

Sestra pani Csörgöyovej býva v neďalekej Dúbravke. Potrebovala raz nejaké papiere z fary, krstný či sobášny list. „A vtedy sa opýtala: Pán farár, už viete aspoň dačo po maďarsky? Povedal jej: Nevie, ani nechcem vedieť. Takto má farár jednať s ľuďmi?“

Mladý farár by už mal byť na fare. Doteraz býval u jednej panej, veď fara nebola voľná. „On sa s kaž-

dým vie rozprávať, či s deckom, či so starším človekom. Starý vždy prišiel a ani sa nepozrel na ľudí, čo stáli okolo kostola,“ zhodnotí oboch kňazov veriaca. A keď už sa raz dala do reči, rozhovrái sa. „Dnes som tu už druhýkrát. Tu chcem ísť do obchodu, do Marieny. Lebo má mandarínky. Také drobné, ale fajn, sladučké. Mój manžel je chorý a čo mu kupujem v Michalovciach, tie sú kvasné ako ocot. Zobrala som dve kilá. Tak som prišla znovu, že kúpim tri kilá, aby mal na celé dva týždne. Takže, ja som tu už dnes bola, u doktora, lieky predpísať. Pýtala som sa sestričky, ako bolo včera v kostole. Ona tak hovorila: Boli sme o pol jedenástej. A vyšli von o štvrt' na dvanásť z kostola. Na starého farára tu už čakalo pätnásť ľudí. Keď ľudia vyšli z kostola, zamkli ho. Esenbáci ho zaplombovali. Nikto tam teraz nemôže ísť celý týždeň. Pýtala som sa sestričky, kde mal starý farár omšu. Vraj tu v dedine u niekoho vonku na dvore.“

My sme spokojné

V záhrade na fare sa usilovne pracuje. Farničky tu majú brigádu - upratujú, hrabú listie. Z peknej, aj keď trochu schátranej vilky, sa ozýva zvuk zbíjačky. Robotníci opravujú obydlie pre nového farára. Starý farár to tu vraj dlho nezveľad'oval. Ba čo viac, ešte aj odniesol, čo mohol. Aspoň tak tvrdí jedna z brigádničiek. Máme smolu, Marek Pristáš je práve v Košiciach. Zato sa môže slobodne porozprávať so ženami, čo skrášľujú záhradu. Samozrejme, iba off record. Ani ony sa nechcú vyjadrovať. Pánu farárovi by sa to určite nepáčilo. Je vraj z toho celý smutný a zničený, nepridáva mu to na zdraví. Pochopiteľne, brigádničky na fare držia palce mladému kňazovi, inak by mu tu predsa neupratovali. „My sme spokojné,“ vravia a trochu sa ošívajú, nedôverujú médiám. Vyzvedáme, či je farár naozaj taký mladý, keď ho pred televíznymi kamerami nazvali pubertiakom. „Asi tridsaťpäť rokov má alebo tridsaťštyri. No povedzte, ako naňho tie ženy kričali,“ rozhorčujú sa. „Prosím vás, veď sú aj mladší farári, 26-roční. Kdeže puberta. Hoci, u mužov trvá dlho,“ smejú sa ženy. A čo by vytkli jeho predchodcov? „Jediná a najdôležitejšia jeho chyba je, že neposlúchol biskupa,“ vravia

a spomínajú, ako raz robil v Kopčanoch cirkus. „Nechcel pustiť mladého do kostola, mladý mal mať omšu s odpustom.“ Brigádničky nám poukazujú faru. Aj ony vravia, že kostol bude týždeň zavretý a bohoslužby sa nebudú konať. „No videli sce už taky cirkus?“ okomentuje situáciu jedna z farničok, nasadnúc na bicykel a zanechávajúc za sebou zamknutý kostol. Fakt je, že plomba na dverách nie je.

Načo je potom pápež?

„Ja som, dajme tomu, veriaci, ale nechodím do kostola. Mój dedo aj otec boli kostolníci, vtedy som chodil aj ja. Odkedy robím v krčme, tak ani nemám kedy,“ vysvetlí nám svoj vzťah k Bohu miestny krčmár Bernard Mráz. „Aj dnes bude v telke, že dedina je rozdelená na dve časti. Je tam aj moja dcéra so svokrou, naťahujú sa. Svokra chodila ku starému a dcéra k mladému. Teraz máme problém. V nedeľu mali mať dáke stretnutie tu v Budkovciach. Svokra nešla, lebo dcéra ju prosila, aby nešla. Nemá to cenu. Prišlo vyhlásenie, že starý nebude môcť ani pochovávať, ani robiť omše. Nemôže nič robiť. Aj dnes sa tak v telke vyjadrili, že: Musíme robiť pravdu. Ale totu pravdu starý nerobí. Zlatohlavý. Teraz ho volajú Drzohlavý. Ale načo to robí? Načo vystrája? Ja som robil na družstve kuchára. Prepustili ma a načo by som šiel na druhý deň do roboty, keď mi už nebudú platiť?“

Máme šťastie, krčmár je nielen zhovorčivý, ale o konflikte vie veľa, lebo ho má priamo v rodine. „Prečo moja manželka chodila ku starému a teraz chodí k mladému? Veď dnes je demokracia. Dnes si každý môže robiť, čo chce a ísť, kam chce. A ja hovorím: Načo je potom pápež, keď jednému Zlatohlavému nevedia rozkázať? Načo potom volia pápeža, keď ho on nepočúva?“ Do krčmy vojde účastníčka konfliktu pred televíznych kamier. „To je ona, moja dcéra, priniesla mi obed.“ Tá však rýchlo odchádza a máva rukami: „Ja sa už vyjadrovať nebudem.“

Najprv vraj ku starému chodilo asi 100 ľudí a k mladému 250. Včera manželka pánu Mrázovi povedala, že už bol pomaly plný kostol. A máme tu ďalšiu verziu kauzy s políciou aj s komentárom. „Ja som bol v stredu v Michalovciach, mal som tam

vybavovačky. Jedna pani povedala, že sem prišli policajti so psami. Mali to podľa mňa tak urobiť - prísť večer, nerobiť z toho haló. Mal prísť exekútor a policajti, obkľúčiť faru a vylomiť dvere, ale aby to videlo čo najmenej ľudí.“

Jeden chlapčisko odtiaľto je vraj v Nemecku a brala to tu aj nemecká stanica RTL. „Tak nám volal, že či to nepozeráme. Je nám hanba. Hanba je nám.“ Och Bože, ktorý si na nebesiach. Dokedy to takto bude? Škoda hutoric. „Ono sa to upokojí. Veď príde Veľká noc,“ verí krčmár. Zatiaľ to tak nevyzerá, susedia minule neodzdrali jeho dcéru, lebo oni chodia ku starému.

Tak už vieme všetko. S krčmárom sa rozlúčime. „Nie som majiteľ, to manželka. A hovorím, ja nemám čas chodiť do kostola.“ Vyjadríme presvedčenie, že sa aspoň doma pomodlí. „Keď nie doma, aspoň tu, pri poháriku,“ uistí nás.

Bohužiaľ

Skúšame ešte zohnať starostu na obecnom úrade, ale aj ten je mimo. Spýtame sa teda aspoň prítomnej úradníčky na jej názor. Nie, nie. Nebude sa vyjadrovať, a predsa sa vyjadrí. Off record. „My nie sme ani proti jednému, ani proti druhému. Jednoducho, pán Zlatohlavý bol preložený, mal odísť. Nemal to naťahovať. Bohužiaľ, došlo to až sem. Keď pôjdete po dedine, jeden vám povie tak, druhý tak.“

A naozaj. Jedni nám povedali tak, druhí tak. Krčmár to vyjadril za všetkých. Nie je to dobré. „Veď farníci sa teraz nechodia modliť k Pánu Bohu.“

Iris Kopsayová
SME, 17.3.2007

Zvončeku už odzvonilo, platíme kartou

MNÍCHOV - Nič sa nedalo robiť - peniaze z kasičky na obnovu kostola v nemeckom Schäftlarne pri Mníchove mizli tak často, že cirkev musela zasiahnuť.

V kostole dala nainštalovať moderné zariadenie na platbu kartou. Je to zrejme prvý elektronický zvonček na svete. (red)

Nový čas, 18.3.2007

Akademickí sokolíci

Na vysokých školách stále pôsobi mnoho ľudí, ktorí sa zaplietli s komunistickou tajnou políciou. Týmto ľuďom navyše začali rásť krídla a snažia sa opäť viac presadzovať. V súvislosti s dávkovaným odhaľovaním stykov arcibiskupa Sokola s ŠtB cirkevné kruhy obranne naznačujú, že by sme sa mohli pozrieť aj inde. A majú pravdu. Mali by sme sa pozrieť aj inde a nielen preto, že sa arcibiskup svojimi kontroverznými vystúpeniami sám vnucuje ako objekt záujmu. Celá kauza naliehavo pripomína, ako málo sme postúpili pri vyrovnávaní sa s našou komunistickou minulosťou. Prinajmenšom vo vyvodzovaní osobnej zodpovednosti tých, čo sa významne spolupodieľali na fungovaní komunistického režimu. Zvlášť si to môžeme uvedomiť na českom príklade. Tam nielenže neprestal platiť lustračný zákon, ktorý takýmto ľuďom niektoré funkcie vyslovene znepriístupňuje, ale dokonca silnejú úvahy o jeho rozšírení na väčší rozsah postov platených z verejných prostriedkov. Komunistický režim sa nesnažil mať pod kontrolou len cirkvi. Vysoké školy sa „tešili“ rovnakej pozornosti. Prijatie na vysokú školu, či už na štúdium, alebo na miesto pedagóga, bolo pod kontrolou bývalého režimu. A neboli to len spoločenskovedne zamerané fakulty, ktoré boli prešpikované kádrovákmi, donášačmi či inak „podchytené“. Nezabúdalo sa ani na ostatné pracoviská, primerane ich potenciálnemu nebezpečenstvu. Napríklad vtedy ešte stále trochu podozrivá kybernetika (hoci už nie buržoázna pveda) sa tešila nadštandardnej pozornosti orgánov strany - na jednej fakulte katedru kybernetiky dokonca viedol pracovník aparátu ÚV KSS, ktorý sa mohol pri častej neprítomnosti oprieť o vytvorenú sieť formálnych i neformálnych informátorov. Nerobme si ilúziu, že po novembri všetky opory starého režimu z vysokých škôl odišli alebo stratili vplyv. Lustračný zákon u nás neplatí, navyše krehkosť akademickej samosprá-

vy im dáva vietor do plachiet. Kto už má čas tráviť týždne pred každým akademickým hlasovaním lobovaním, presvedčaním (občas siahajúcim za hranice etiky, keď sa obeťou stávajú študenti) či inou „kádrovou“ prácou? Kto môže nadviazať na staré pletivo vďačnosti za to, „že veď sme ťa tu nechali a nemuseli sme“, „nebyť nás, boli by horší“ a pod. Celkom spoľahlivo k nim nepatria tí akademicky najvýkonnejší, ktorí majú inej práce nad hlavu. Naopak, celá súčasná legislatíva vytvára priestor pre formovanie lokálnych mafii, ktorých jedným zo spojovacích prvkov je príslušnosť k oporám minulého režimu. A spätne, príslušnosť k nim vypovedá ešte viac o minulosti ich členov ako materiály Ústavu pamäti národa. A tak sa nemožno čudovať, že týmto sokolíkom, povzbudeným novou spoločenskou klímou po vlnajších parlamentných voľbách, začínajú rásť krídla. Ani anjelské a ani také, čo posúvajú naše školy dopredu, to veru nie sú, a k ich obetiam patria aj naše najlepšie fakulty. Ktovie, ako by sa revoluční študenti z novembra 1989 pozerali na svojich nástupcov, ktorí (po náležitom spracovaní) hlasujú za bývalého vysokopostaveného funkcionára KSS alebo toho, čo vtedy chodil po fakulte vypínať poistky, aby sa netlačili „protišťatné“ materiály? Alebo na iné kúzlou nechceného, keď človek vedený na zoznamoch ako informátor dlhoročne riadi katedru informatiky a podieľa sa na formovaní vládnych dokumentov k informatizácii spoločnosti? Naša akademická obec sa rada s istou závisťou pozerá na kolegov z druhej strany rieky Moravy. Nielen pre množstvo peňazí, ktoré tam dávajú na vysokoškolské vzdelávanie, ale aj spôsob organizovania a financovania vedy. Mohli by sme sa však pozrieť aj na iný rozmer českej prítomnosti. A nielen akademici a nielen akademicky.

Damas Gruska
(Autor je vysokoškolský pedagóg)
SME, 17.3.2007

Vyhodený farár slúžil omšu pod holým nebom

BUDKOVCE - Farníci v Budkovciach stále nevedia nájsť spoločnú reč. Priaznivci Antona Zlatohlavého sa už zmierili s tým, že „ich farár“ už v kostole omšu neodslúži. Tú tam včera po týždňovej prestávke slúžil nový kňaz Marek Pristáš. Usporiadali si teda vlastnú, na pozemku rodinného domu bývalej kostolníčky.

„Strašné, čo sa deje v našej dedine, „krútia obyvatelia hlavami. Anton Zlatohlavý slúžil omše na dvore rodinného domu každý deň podvečer, zatiaľ čo nový farár, kým sa situácia upokojí, kostol na týždeň zatvoril.

Staršia pani je nešťastná, že časť jej priateľiek chodí na omše k starému farárovi.

„Rozprávame sa s kamarátkami, ale radšej nie na túto tému. Ony asi nevedia pochopiť, že on už nie je náš kňaz, „ hovorí žena, ktorá išla na omšu s farárom Markom Pristášom.

Anton Zlatohlavý slúžil svoju omšu na dvore kostolníčky o 10. hodine. Hovoril o štvrtej pôstnej nedeli, no nezabudol pripomenúť, aká nespravodlivosť sa stala jemu a jeho asi 50 priaznivcom: „Vyhнали nás z kostola. „ Presne o 11. hodine sa začala omša v kostole.

V tom čase okolo prechádzali obhajcovia starého farára.

Prežehnali sa, s niektorými sedmi sa aj pozdravili a pokračovali ďalej. „Situácia ma mrzí. Bohoslužby však oddnes budú.

O pokoji v dedine sa však ešte nedá hovoriť, „ mrzí mladého farára Marka Pristáša. (Robo Hakl)

Čo sa udialo v Budkovciach?

Farára Antona Zlatohlavého pre neposlušnosť suspendovali.

Situácia sa vyhrotila pred desiatimi dňami, keď ho nasilu vystaňovali z fary. Pred týždňom v piatok slúžil omšu nový farár Marek Pristáš. Priaznivci Zlatohlavého však chceli, aby potom slúžil omšu aj „ich“ farár a snažili sa dostať do kostola násilím.

V nedeľu potom bola omša za asistencie polície a nový farár kostol na týždeň zatvoril.

Nový čas, 19.3.2007

MAJSKÉHO ČAP ZÁHRADNÍKOM

Šéfom Krajského lesného úradu v Nitre sa stal človek blízky rodine zavretého Jozefa Majského. Podľa obchodného registra sedí nový šéf úradu Ján Rosenberg v predstavenstve Majských firmy Sipox Rossi a tiež v dozornej rade Majského bažantnice.

Rosenberg sa doteraz staral o lesy v Obyciach, ktoré má rodina Jozefa Majského prenajaté. Oficiálne ich má v správe firma Sipox Holding, na čele ktorej stojí Erik Majský. Zaujímavé je, že Rosenberg v nej stále figuruje ako člen predstavenstva, hoci tvrdí, že funkcie sa vzdal už minulý rok.

Na post prednostu nitrianskeho krajského lesného úradu ho navrhla SNS. „Neviem, o koho ide, pri výbere sa angažovali aj krajské organizácie, určite však zavážila odbornosť, „ povedal nám k nominácii podpredseda národnárov Rafael Rafaj. Práve vďaka lesníckemu vzdelaniu sa Rosenberg podľa svojich slov dostal aj k Majským.

„Každý obhospodarovateľ musí mať podľa príslušného zákona odborného lesného hospodára, „ vysvetlil. V lesoch neďaleko Obýc, kde má rodina Jozefa Majského rozľahlú usadlosť, sa staral o 2 600 hektárov

zeme. „Bol som odborným lesným hospodárom pre lesy vo vlastníctve rímskokatolíckej cirkvi Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy, ktoré má Sipox Rossi prenajaté, „ povedal nám.

Ako tvrdí, on mal svoju prácu.

Vybavoval agendu, ktorá bola v jeho kompetencii a konateľ Erik Majský vybavoval právne veci. O bližších vzťahoch s rodinou Majských hovorí nechce a informácie, že mu k dosadeniu na teplý flek v nitrianskom úrade pomohli, sú mu na smiech. Pravdou však je, že s Erikom Majským figuruje spoločne nielen v Sipoxe Rossi, ale podľa obchodného registra je členom dozornej rady akciovky Bažantnica Mladý Háj v Bánovciach nad Bebravou patriacej tiež Majským. Sám však hovorí, že žiadny doklad o tom nepodpisoval.

Pikantné na tom je, že ako šéf štátneho úradu bude teraz činnosť lesov v správe Majských v Obyciach kontrolovať.

„Určite to môže niekomu prekážať, ale nie som v úrade jediný a nemôžem si robiť, čo chcem, „ obhajuje sa.

Andrea Jelínková

Plus jeden deň, 19.3.2007

Dva rôzne pohľady

Viacero popredných svetových karikaturistov vyzvalo cez víkend svojich kolegov na moratórium, ktorým si zakážu zosmiešňovať náboženských vodcov a náboženstvá.

S výzvou prišiel počas festivalu filmov s ľudskoprávnou tematikou najslávnejší francúzsky karikaturista Plantu (celým menom Jean Plantureux), ktorý dlhé roky kreslí pre denník Le Monde. Na druhej strane zase šéfredaktor dánskych novín, ktorý sa

v roku 2005 rozhodol uverejniť kontroverzné karikatúry proroka Mohameda, získal včera cenu slobodnej tlače za svoje „odhodlanie a odvahu“.

Spoločnosť slobodnej tlače so sídlom v Dánsku ocenila Flemminga Rosea prvou medzinárodnou Cenou Sapfó, ktorá mu okrem zadostučinienia priniesla i odmenu vo výške 20 000 dánskych korún (2 685 eur).

Eubomír Somolányi

Šport, 20.3.2007

Slovenskí a českí krajanovia v Taliansku

Slovenskí a českí krajanovia v Taliansku sa zajtra vo Vatikáne po prvýkrát v histórii dvoch samostatných republík spoločne zúčastnia na generálnej audiencii pápeža Benedikta XVI. Hlavu katolíckej cirkvi pri príležitosti jej nadchádzajúcich 80 narodenín, pozdravia aj bohoslovci z grécko-katolíckeho kňazského seminára blahoslaveného Pavla Petra Gojdiča v Prešove. Informoval o tom tlačový a komunikačný odbor ministerstva zahraničných vecí. Rádio Lumen, 17:30, 20.3.2007

Fico ide do Vatikánu, potom pápež k nám

Medzi Vatikánom a Slovenskom sa schýľuje ku kontaktom na najvyššej úrovni. Premiér Robert Fico by mal ísť na návštevu pápeža Benedikta XVI., následne by mala na naše územie zavítať hlava katolíckej „cirkvi. S takýmto scenárom počíta plán zahraničnej politiky na rok 2007. „Návšteva pápeža je pre naše vzťahy s Vatikánom dôležitá,“ uviedol pre HN hovorca rezortu zahraničných vecí Ján Škoda. Ku katolíkom

sa hlási približne sedem Slovákov z desiatich. Fico by sa mohol vydať za pápežom v druhej polovici tohto roka, najprv však o to musí požiadať Úrad vlády SR - zatiaľ sa tak ešte nestalo. Benedikt XVI. má plán návštev v roku 2007 uzavretý, my v ňom nefigurujeme. Slovensko však môže byť dodatočne zaradené do prípadnej návštevy Česka, o ktorú sa naši západní susedia usilujú ešte v tomto roku. **red**
HN, 20.3.2007

Pápež príde na Slovensko

Benedikt XVI. by na Slovensko mohol pricestovať už v októbri.

Premiér Robert Fico po návšteve komunistického Číny či diktátorskej Líbye pocestuje aj do Vatikánu za pápežom Benediktom XVI. Pápež na oplátku navštívi Slovensko. S takýmto scenárom počíta plán zahraničnej politiky na rok 2007. „Návšteva pápeža je pre naše vzťahy s Vatikánom dôležitá,“ uviedol hovorca rezortu zahraničných vecí Ján Škoda. Iniciatívu vlády víta aj slovenská veľvyslankyňa vo Vatikáne Dagmar Babčanová. „Pápež je veľká morálna autorita. Pre krajinu, kde má katolícka časť obyvateľstva vysoké zastúpenie, má nesmierny význam.“ V hre je návšteva ešte tento rok ak by sa Česku podarilo dosiahnuť, že príde aj k nim. Keďže pápež má program návštev už uzavretý, pravdepodobnejšie je, že k nám príde až o rok.

Návšteva pápeža si vyžaduje oficiálne pozvanie hlavy štátu, ale aj zástupcov katolíckej cirkvi prezident Ivan Gašparovič si svoju časť splnil ešte v júni 2005. Konferencia biskupov Slovenska tiež tvrdí, že pápež má pozvanie od nich na stole. Najbližšie mu to chcú zopakovať na júnovej návšteve slovenských biskupov vo Vatikáne. Program návštevy zatiaľ známy nie je.

Fico ešte tento rok

Fico by sa mohol podľa Babčanovej dostať do Vatikánu už v druhej polovici tohto roka. Slovenské veľvyslanectvo vo Vatikáne je pripravené začať vyjednávať podrobnosti a termíny v súčasnosti však

čaká na takúto požiadavku z Úradu vlády. Kedy tak úrad urobí, nám včera nevedeli povedať, Vicepremiér Dušan Čaplovič tvrdí, že vláda sa bude snažiť upevňovať vzťahy s Vatikánom. „Na podobnej návšteve je teraz pán premiér v Izraeli, aj keď sa tu jedná o iné vierovyznanie.“

Prekvapujúca blízkosť

Vláda na čele so Smerom je pritom známa snahou o udržiavanie kontaktov s cirkvou. Prvé kroky nového premiéra smerovali ku kardinálovi Korcovi, kde padla nepísaná dohoda, že cirkev nebude otvárať zmluvu o výhrade svedomia, ak vláda nebude presadzovať registrované partnerstvá. „Pre socialistickú vládu je absurdné udržiavať nadštandardné vzťahy s cirkvou,“ hovorí politológ Miroslav Kusý. Pri snahách o návštevu pápeža podľa neho zohráva úlohu aj populizmus na Slovensku náboženstvo zohráva významnú úlohu. „Na druhej strane by to však mohlo dezorientovať istú časť voličov socialistickej Vlády.“

SLÁVKA HABRMANOVÁ

SLOVENSKO A PÁPEŽ JAN PAVOL II.

APRÍL 1990 celebroidal omšu na Letiska Bratislava - Vajnory.

JÚL 1995 navštívil Bratislavu, Nítru, Šaštín, Košice, Prešov, Spišskú Kapitulu, Levoču, Poprad a Vysoké Tatry.

SEPTEMBER 2003 navštívil Banskú Bystricu, Rožňavu a Bratislavu.
HN, 20.3.2007

Gréckokatolíci putujú do Ríma

Na ďakovnej púti za blahorečenie biskupa Gojdiča sa zúčastní okolo 600 pútnikov.

PREŠOV. Viac ako 600 pútnikov zo Slovenska odchádza do Ríma, aby sa v dňoch 23. až 25. marca zúčastnili na ďakovnej púti gréckokatolíkov pri príležitosti 80. výročia biskupskej vysviacky blahoslaveného biskupa mučeníka Pavla Petra Gojdiča. Pútnikov povedie prešovský eparcha Ján Babjak.

Púť vyvrcholí v nedeľu o 15.30 archijerejskou svätou liturgiou v Bazilike sv. Klementa. **(sita)**
SME, 20.3.2007

Seminár o gregoriánskom chorále

Liturgický inštitút Jána Jabloveckého a teologická fakulta v Košiciach organizovali trojdňový seminár o gregoriánskom chorále. Z významného podujatia hovorí hlavný koordinátor Ján Velbacký.

„Predstaviť gregoriánsky chorál, priblížiť jeho historické korene, súčasné miesto gregoriánskeho chorálu v liturgii, vôbec hodnotu gregoriánskeho chorálu, interpretáciu. Dodnes platné dokumenty cirkvi hovoria, že Gregorián je jeden z dôležitých spevov v liturgii, dokonca sa dáva za vzor ostatných kompozícií hudobných.“

Seminár, ktorý sa začal v sobotu a jeho program sa ukončil dnes predstavil gregoriánsky chorál formou prednášok praktickými ukážkami a cvičeniami. Seminár viedol majstro Alberto Turco z Talianska.

Opäť Ján Velbacký: „Je to odborník svetového rangu na gregoriánsky chorál, ktorý napísal množstvo publikácií, preložených do rôznych jazykov, spolupracuje ako konzultor pri kongregácii vo Vatikáne ohľadom liturgických spevov, čiže je odborníkom na slovo vzatým.“

Ako dodal Ján Velbacký, prednášky zo seminára by chceli v najbližšom čase vydať v zborníku, alebo v odbornom časopise.

Daniela Pirschelová
Rádio Lumen, 17:30, 19.3.2007

Stretnutie organistov, vedúcich zborov, kantorov a žalmistov

Už po piaty krát sa dnes v katedrále svätého Františka Xaverského v Banskej Bystrici stretli organisti, vedúci zborov, kantori a žalmisti, ktorých organizuje hudobná sekcia diecéznej liturgickej komisie. Stretnutie sa konalo pod záštitou diecézneho biskupa Rudolfa Baláža. Témou stretnutia boli spevy veľkonočného obdobia.

Hlavným prednášateľom bol dôstojný pán doktor Štefan Tuka, odborný asistent z katedry liturgiky z rímsko-katolíckej Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty. Hudobné ukážky predviedol vyše 40 členný spevácky zbor z farnosti Likavka. Na stretnutí sa zúčastnilo približne 170 hudobníkov prevažne z banskobystrickej diecézy, ale i hostia z iných slovenských diecéz, ale i z Česka a Poľska.

Peter Saba,

Rádio Lumen, 20:00, 17.3.2007

Veriaci v Krivej si z omše v kostole odnášali reflexné náramky

Takúto svätú omšu, akú vám teraz ukážeme, ste pravdepodobne ešte nezažili. Okrem požehnania a duchovnej ochrany si veriaci v Krivej odnášali to, čo nečakali. Na rukách im svietili reflexné náramky.

Toto nie sú nejaké svetielkujúce bytosti, ale spokojné babky s reflexnými náramkami. Odvčera sa veriaci na túto svätú omšu tešili. Pán farár im totiž prisľúbil darčeky, no nepovedal aké. No a rozhodne sa oplátilo prísť. Svietiace náramky vyfasovali priamo od kňaza. A po omši s napätými ušami počúvali namiesto duchovného, slová policajtky. No našli sa aj neposlušné ovečky.

Babka: „To nebudeme do kostola vari nosiť.“

No našťastie tých bola menšina. Veď ako to na dedinách chodí, čo povie farár, je zväčša sväté.

Babka: „Keď povedal aby som to nosila, tak to budem nosiť.“

„Budem to nosiť.“ Eliška Prečová

TV JOJ, 19:30, 17.3.2007

Fórum života

Dnešným dňom odštartovali mimovládne organizácie združené v organizácii Fórum života už siedmy ročník kampane ku dňu počatého dieťaťa. Tohtoročné nesie motto nechať žiť je správna voľba. Podujatím, ktoré potrvá do nedele, chcú jeho aktivisti pripomenúť širokej verejnosti nielen potrebu chrániť život, ale aj 50 rokov od legalizácie potratov u nás. Slovenský demograf Karol Pastor na dnešnom brífingu Fóra života v Bratislave, pripomenul že vďaka potratovému zákonu prišlo za posledných 50 rokov o život vyše milión tristo tisíc detí, čo predstavuje štvrtinu dnešného Slovenska.

Demograf Karol Pastor na otázku rádia Lumen, či počet potratov u nás klesá, alebo stúpa odpovedá.

Karol Pastor, demograf: „Ten počet klesol, klesá stále, veľmi mierne už, na niektorých ľudí zabrali mravné argumenty a na tých, ktorých nezabrali mravné argumenty, potom zabrali peniaze. Dá sa povedať, že je to akýsi spoločenský konsenzus, potrat sa na Slovensku nepovažuje za dobrú vec na rozdiel povedzme od

niektorých iných krajín môžem povedať, som sa stretol s nejakými demografmi zo Španielska, kde sa chválili, že potrat už sa tam legalizuje.“

Na Slovensku už funguje telefonická nonstop linka, ktorú zriadila organizácia Áno pre život, ktorá pomáha tehotným ženám v núdzi, ale aj týraným ženám s deťmi. Aktivisti Fóra života však pripravujú nový projekt, ktorý by podľa Márie Demeterovej z Fóra života.

Mária Demeterová, Fórum života: „Mal vlastne zosieťovať už existujúce zariadenia a organizácie, ktoré sa venujú konkrétnej pomoci ženám na základe neželaného tehotenstva.“

Predseda Konferencie biskupov Slovenska František Tondra pripomenul, že o tejto téme treba hovoriť, pretože mnoho ľudí akceptuje voľbu ženy, ktorá sa rozhodne pre potrat. Ako však zdôraznil.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Takéto zmýšľanie oslabuje v myšliach ľudí hodnotu ľudského života a tak hodnotu človeka.“

Andrea Eliášová

Rádio Lumen, 17:30, 19.3.2007

Stretnutie nositeľov mena Jozef

Košický arcibiskup Alojz Tkáč sa stretol v týchto dňoch podobne ako každý rok v tomto čase s nositeľmi mena Jozef. Program sa začal svätou omšou vo Františkánskom kostole v Prešove a pokračoval spoločenským posedením. Hovorí arcibiskup Alojz Tkáč.

Alojz Tkáč, arcibiskup: „Na svätú omšu prišli Jozefovia so svojimi manželkami a s deťmi, aj so svojimi príbuznými, priateľmi. Po svätej omši, je to už také tradičné stretnutie, kde už bez manželiek a bez detí si Jozefovia povedia svoje zážitky, ktoré zažili počas celého roka od minulého stretnutia, potom trochu sa navzájom pocítili, tak pri slávení svätej omše ako aj pri stretnutí po svätej omši, bola veľmi dobrá pohoda, ja si milo vždy spomínam na toto stretnutie a myslím,

že aj samotní účastníci si naň milo spomínajú.“

Ako dodal Mons. Alojz Tkáč, s myšlienkou jozefského stretnutia prišli samotní nositelia tohto obľúbeného mena.

Alojz Tkáč, arcibiskup: „Predsa chceli sa zviditeľniť, no nie len po tej prirodzenej stránke, ako sa to zvykne na Jozefa oslavovať, zúčastnili sa vo veľmi peknom množstve, toto stretnutie má svoju tradíciu, ak sa dobre pamätám, najmenej desať rokov sa tento sviatok takýmto spôsobom slávi.“

Otec arcibiskup zhodnotil stretnutie v Prešove ako veľmi milé, zároveň zdôraznil, že je dôkazom toho, že aj takýto sviatok sa dá osláviť duchovne a zároveň priateľsky.

Daniela Pirschelová

Rádio Lumen, 17:30, 19.3.2007

Cirkevné školy na Slovensku

Pred sedemnástimi rokmi sa začali na Slovensku objavovať cirkevné školy. Každá diecéza ich má niekoľko a to tak základné ako i stredné školy a učilištia. Ojedinelé nie sú ani predškolské zariadenia. V Ružomberku bola dokonca zriadená aj katolícka univerzita. Katolícke školstvo má u nás dôveru mnohých rodín, aj preto počet žiakov a študentov v nich neklesá, ale naopak stúpa.

Tento pozitívny trend čo sa týka katolíckeho školstva u nás potvrdzujú aj slová riaditeľa diecézneho školského úradu v Nitre Augustína Hriadeľa. Doplní ho jeden z riaditeľov cirkevných škôl v nitrianskej diecéze Karol Žák.

Augustín Hriadeľ, riaditeľ diecézneho školského úradu v Nitre: „Vo všeobecnosti sa dá povedať, že je veľký záujem o umiestnenie detí v týchto rôznych typoch katolíckych škôl, najväčší záujem je o katolícke gymnáziá a stredné školy.“

Karol Žák, riaditeľ cirkevných škôl v nitrianskej diecéze: „Zatiaľ vďaka Bohu sme nejak demografickú krízu nepocítili, dokonca v tomto školskom roku máme aj na gymnáziu aj na základnej škole viacej žiakov ako sme mali vlani.“

Pápež Benedikt XVI. sa pozdravil s dvesto Slovákmí

Pápež Benedikt XVI. sa dnes pozdravil s dvesto Slovákmí a Čechmi. Stalo sa tak počas tradičnej stredajšej generálnej audiencie pápeža na námestí Svätého Petra v Ríme. Svätý otec sa zároveň prihovril aj k veriacim oboch krajín. Išlo tak o prvé spoločné stretnutie Slovákov a Čechov v Ríme od rozdelenia republiky. Viac informácií nám z Ríma zatelefonoval spolupracovník Jozef Spišák.

Celé podujatie zorganizovalo Združenie Praha spolu so slovenskou misiou v Ríme, ktorú vedie jej kaplan Vladimír Kiš. Na spolupráci sa podieľal aj Združenie slov, Ital forum. Veľkú zásluhu pri zrealizovaní tohto spoločného stretnu-

Boj o žiaka znamená pre mnohé školy potrebu ponúkať atraktívne štúdium. Cirkevné školy však chcú osloviť aj žiakov a študentov zo sociálne slabších rodín. Ponúkajú im pomoc. Valentín Beresecký, riaditeľ jedného z nitrianskych cirkevných gymnázií.

Valentín Beresecký, riaditeľ nitrianskeho cirkevného gymnázia: „Kde by som uviedol odpustenie príspevku rodičov viazaného na mimovyučovacie aktivity a odmeny študentov, potom je to finančný príspevok na lyžiarsky, výchovno-výcvikový kurz, iným programom je finančný príspevok na stužkovú slávnosť, rešpektíve finančný príspevok na úhradu obedov v školskej jedálni, príspevok na školský výlet.“

Niektoré katolícke školy na Slovensku boli nútené v nedávnom období sa kvôli financiám spájať a vytvárať takzvané spojené katolícke školy. Podľa slov nitrianskeho katolíckeho pomocného biskupa Mariana Chovanca môže tento trend pokračovať aj v budúcnosti.

Marian Chovanec, nitriansky pomocný biskup: „Bude musieť dochádzať k spájaniu týchto škôl, ale predsa to vidíme len ako dočasné riešenie.“

Rádio Lumen, 17:30, 20.3.2007

na audiencii Čechov a Slovákov so Svätým Otcem majú aj české veľvyslanectvo pri Svätej stolici s jeho veľvyslancom pánom Jajtnerom a slovenské veľvyslanectvo pri svätej stolici s jeho veľvyslankyňou Dagmar Babčanovou, ako aj slovenské kolégium svätého Cyrila a Metoda v Ríme pod vedením Vladimíra Stahovca. Z príležitosti nastávajúcich sviatkov svätého otca jeho 80 narodenín, vystúpilo aj osemdesiatpäť seminaristov z prešovského grécko-katolíckeho seminára, spolu so svojimi predstavenými, kde zaspievali aj slovenskú obľúbenú pieseň Mnoha líta ako aj iné staroslovienske piesne.

Rádio Lumen, 17:30, 21.3.2007

Môže počítač rozhodovať o ľuďoch?

Blíži sa temné obdobie nadvlády strojov? Nie.

Niektorí vedci iba dúfajú, že technika by raz mohla rozhodnúť o liečbe ťažko chorých ľudí lepšie ako ich príbuzní.

Ako by sa rozhodli ľudia napojení na prístroje, ktorí nedokážu vysloviť svoje želania? Chceli by ďalšiu liečbu, alebo nie? Dokážu za nich správne rozhodnúť ich najbližší príbuzní? Nedokázali by pri odhadovaní želaní pacientov v kóme pomôcť počítače? Ako informoval New Scientist, do lúštenia týchto hlavolamov sa pustili americkí vedci z Národného inštitútu zdravia (NIH) v Bethesde.

Traja z desiatich

Keď človek stratí schopnosť rozhodovať sám za seba, nastáva zložitá situácia. Uľahčená je iba vtedy, keď predtým stihol spísať svoje želania. Mnohým sa to však nepodarí a zodpovednosť musia prebrať ich príbuzní alebo lekári. Ako to však urobiť?

Ankety, v ktorých sa vedci pýtali ľudí, akú liečbu by chceli v rozličných hypotetických situáciách, a potom dávali tie isté otázky ich príbuzným, ukázali, že príbuzní sa trafili do želaní chorého v 68 percentách. Inými slovami, troch z desiatich ťažko chorých pacientov by liečili (prípadne neliečili) v rozpore s ich želaním.

Tím bioetika Davida Wendlera z NIH skúsil inú cestu: podrobne preštudoval dotazníky, ktoré im poskytli informácie o postojoch americkej verejnosti k medicínskej starostlivosti. Podľa nich si najviac ľudí želá byť liečenými aj vtedy, keď existuje aspoň jednopercentná šanca, že po zákroku dokážu rozmýšľať, pamätať si a komunikovať. Ak je táto pravdepodobnosť nižšia, považujú liečbu za zbytočnú.

Wendlerov tím sa bližšie pozrel aj na údaje z predchádzajúcich ankiet. Tie potvrdili, že aj potenciálni pacienti si želajú liečbu v prípade minimálne jednopercentnej šance na dobrý výsledok.

Jednopercentné pravidlo

Wendler označil presnosť „jednopercentného pravidla“ za fascinujúcu. Málokto by ju totiž v takej situácii očakával. Podľa amerického bioetika mnoho príbuzných uvažuje skôr o šanci vyššej ako päť percent. Mohli by sa teda domnievať, že pacient si neželá operáciu a chce radšej zomrieť. Sám postihnutý by sa však vzhľadom na jednopercentné pravidlo rozhodol inak.

Wendlerov tím chce zozbierať podobné údaje od ľudí rôznych etník, náboženských skupín a oboch pohlaví. Verí, že počítačový program založený na týchto údajoch by bol schopný predpovedať želania chorých s presnosťou až na 90 percent. Pomohlo by to príbuzným, ktorí často musia niesť bremeno rozhodovania, či vypnúť, alebo nevypnúť prístroje, ktoré držia ich milovanú osobu pri živote.

Nezabúdajte na Terri

Kritici však majú iný názor. „Domnievam sa, že by bolo krajne nezodpovedné nechať rozhodovať stroje o živote a smrti,“ cituje New Scientist Roberta Schindlera. Jeho sestra Terri Schiavo bola pripútaná k prístrojom 15 rokov; zomrela v marci 2005, trinásť dní potom, čo jej doktor na želanie manžela Michaela zastavili prívod živín. Medializovaný osud Terri vyvolal kontroverznú diskusiu nielen v USA, ale aj vo svete. Rozhodnutie amerického súdu umožniť jej smrť vtedy kritizoval okrem Georgea a Jeba Bushovcov aj pápež Ján Pavol II.

„Ak je človek paralyzovaný, avšak nezomiera a dokáže prijímať potravu a vodu, potom je našou morálnou povinnosťou poskytnúť mu túto možnosť bez ohľadu na počítač,“ obhajuje svoj vtedajší názor Schindler.

Je presvedčený, že nemôžeme dovoliť strojom, aby rozhodovali o osudoch ľudí.

**Alexander Ač
SME, 22.3.2007**

Trnava- Gymnázium verzus cirkev po tretie

Sedemročný spor Gymnázia Jána Hollého v Trnave s Arcibiskupským úradom sa nekončí. Tretie súdne pojednávanie odročili na neurčito. Cirkev trvá na tom, že na budovu má nárok a získala ju zákonným spôsobom. Gymnázium chce v objekte zostať napriek tomu, že mu nepatrí. Od súdu žiada, aby dohodu o vlastníctve vyhlásil za neplatnú.

Spor o budovu vyvrcholil pred niekoľkými dňami, keď sa Arcibiskupský úrad prebúral do riaditeľne gymnázia. Riaditeľ školy dnes po prvýkrát vypovedal pred súdom. Údajne ho pred 16 rokmi navštívili zástupcovia arcibiskupstva a navádzali ho, aby podpísal dohodu, podľa ktorej by sa budova gymnázia stala vlastníctvom cirkvi. V čase vzniku dohody však ešte nebol riaditeľom školy.

AA: „Som to odmietol podpísať.“

Ján Čarnogurský ml., právny zástupca Arcibiskupského úra-

du: „Hovorí o spáchaní trestného činu a spomenie si na to 16 rokov po tom, práve vtedy, keď sa im to hodí.“

Budova sa mala stať vlastníctvom arcibiskupstva 30. apríla 1991. Takzvaná reštitúcia bola podľa žalobcov nezákonná, pretože cirkev najprv oslovila mesto Trnava a nie gymnázium. Pred kamerou sa však odmietli k veci vyjadriť. Nedávne prebúranie steny z arcibiskupstva do gymnázia, podľa stavebného úradu nebolo protizákonné.

Ján Čarnogurský ml., právny zástupca Arcibiskupského úradu: „Tie tri miestnosti, v ktorých v súčasnosti prebiehajú stavebné práce, sú na elvečku, na liste vlastníctva arcibiskupského úradu.“

Gymnázium trvá na tom, aby súd vydal predbežné opatrenie a stavbu zastavil pokiaľ neskončí proces. Na najbližšie súdne pojednávanie chcú obe strany predvolať aj svojich svedkov. **Zuzana Gulová**

STV, 19:30, 21.3.2007

Škola sa súdi s cirkvou

Gymnázium a Arcibiskupský úrad v Trnave sa roky súdia o budovu. Spor vygradoval tým, že robotníci pracujúci pre cirkev zabrali priestory školy.

TRNAVA. Gymnázium Jána Hollého a Arcibiskupský úrad v Trnave pokračovali včera na okresnom súde v spore o budovu školy. Obe strany sa súdia od roku 2000. Gymnázium a jeho zriaďovateľ Trnavský samosprávy kraj spochybňujú platnosť dohody, na základe ktorej bola v roku 1991 nehnuteľnosť vydaná cirkvi.

Pred niekoľkými týždňami spor vygradoval. Stavební robotníci arcibiskupstva sa prebúrali do sekretariátu susedného gymnázia, vypratali a priečkou oddelili jeho tri miestnosti. Vyučovanie však beží riadne a študenti tieto udalosti nepocítili.

Ľubomír Bošanský, ktorý mal poverenie od cirkvi na stavebný dozor, povedal, že konal v rámci stavebného zákona, čo potvrdil i stavebný úrad. Podľa údajov v katastri

je vlastníkom cirkve. „Tri miestnosti patria k budove Marianum, kde sa rekonštruuje reprezentačná sála. Budú v nich priestory pre prekladateľov či účinkujúcich,“ povedal stavebný dozor.

Od februára tohto roku Arcibiskupský úrad písomne vyzýval školu na sprístupnenie troch miestností. „My sme im zasa listami vysvetľovali, že im nemôžeme vyhovieť,“ hovorí riaditeľ gymnázia Ľudovít Vanek. „Máme zriaďovaciu listinu na štátne Gymnázium Jána Hollého z roku 1919, odvtedy sídli v tejto budove,“ povedal riaditeľ gymnázia. Cirkev žiadala päť rokov po reštitúcii, aby sme jej uvoľnili priestory. Škola mohla desať rokov po reštitúcii sídliť v týchto priestoroch bez nájomného. Stále ho neplatí, nemá ani uzavretú nájomnú zmluvu.

Strany sa dohodnúť nevedia, čakajú na výrok súdu. Okresný súd v prípade ešte nerozhodol.

(bej, tasr), SME, 22.3.2007

Vojna veriacich pokračuje

V Budkovciach spísali petíciu, v ktorej žiadajú omše Zlatohlavého v kostole

BUDKOVCE - Veriaci v Budkovciach sú stále rozdelení na dva tábory. V prvom sú prívrženci bývalého farára Antona Zlatohlavého, druhá skupina drukuje terajšiemu kňazovi Markovi Pristášovi. Situácia sa po exekúcii na fare natoľko vyhrotila, že prívrženci vysťahovaného exfarára spísali petíciu. Žiadali v nej sprístupnenie kostola pre Zlatohlavého. Zatiaľ nepochodili.

„Petíciu doručili na obecný úrad a zaoberala sa ňou obecná rada. Rozhodnutie však nie je v kompetencii samosprávy, „konštatuje starosta Budkoviec Marián Uhrina. Na petíciu sa podpísalo niekoľko desiatok veriacich, pre ktorých Anton Zlatohlavý naďalej

celebruje omše na dvore bývalej kostolníčky. Celebruje ich napriek tomu, že ho arcibiskupský úrad pre jeho dlhodobé odmietanie príkazov nezamestnáva, a teda už nie je ani farárom.

Nemôže pochovávať, krstiť, ani sobášiť. Tieto úkony by neboli právoplatné.

V Budkovciach majú teda každý deň stále dve omše.

Jednu na dvore domu a druhú riadnu s právoplatným kňazom v kostole.

„Situácia v dedine sa vyostruje, Zlatohlavý začína mať čím ďalej tým viac prívržencov.

Ľudia ho začínajú ľutovať. Nik nevie, ako sa to vlastne skončí, „hovori jedna z miestnych obyvateľiek.

(van)

Nový čas, 23.3.2007

VEDEL SOM, ŽE MAJÚ PROBLÉMY

Kňaz, ktorého Zaťko upodozrieval z pomeru s manželkou, prehovoril

JELENEC - Vypátrali sme kňaza, ktorého Florián Zaťko (34) obvinil z nevery so svojou manželkou Žofiou. Práve pre údajnú neveru bývalý policajt z Neniniec zastrelil v júni minulého roku svoju ženu a dvoch synov, za čo dostal 25 rokov basy. Farár Dušan M. káže Božie slovo v Jelenci neďaleko Nitry.

„Modlím sa za neho, „povedal nám včera Dušan M. , ktorý z Neniniec odišiel ešte pred tragédiou. V dedinke v Nitrianskom okrese slúži už druhý rok. Miestni ľudia na neho nedajú dopustiť.

„Je to dobrý duchovný. Má úžasný vzťah k deťom, aj k starým ľuďom. Neveríme, že by sa zaplietol s nejakou ženou, „rozpráva staršia pani z Jelenca.

Keď sme kňaza oslovili, najskôr sa nechcel k tejto tragédii vracieť. Prehľad o procese s vrahom však má: „V stredu mal súd, a tým sa to pre mňa skončilo.

Modlím sa za neho, aby sa obrátil k Bohu. Jedine to mu teraz môže pomôcť, „povedal.

S rodinou Zaťkovcov sa kňaz poznal zhruba rok.

Približne toľko totiž pôsobil v Neninciach. S Floriánom Zaťkom sa mladý kaplán stretol trikrát. „Rozprávali sme sa mimo kostola, nie pri spovedi, „vraví, ale konkretizovať témy rozhovorov nechce. Na otázku či vedel o manželských problémoch v ich rodine, odpovedal: „Samozrejme, že som vedel. Pani Zaťková chodila ku mne na spoveď. Viem aj o iných spovedných tajomstvách, ale to určite nemôžem prezradiť. „Farár teda vedel, že Florián svojej žene ubližuje a obmedzuje ju. Či však niečo podnikol na jej záchranu, nechcel povedať. „Naozaj sa k tomu nechcem vracieť a vyjadrovať sa k tomu, „dodal na záver.

Daniela Starovičová

Plus jeden deň, 23.3.2007

Pásy v kostoloch

Reflexnými pomôckami chce ministerstvo vnútra znížiť nehodovosť na našich cestách. V rámci projektu Vidieť a byť videný ich bude postupne distribuovať do všetkých domácností a škôl. Reflexné pásy už začínajú rozdávať aj v kostoloch.

Netradičnú večernú omšu mali gréckokatolícki veriaci v Hanušovciach nad Topľou. Slúžil ju policajný duchovný, ktorý ich varoval pred hroziacim rizikom na cestách.

Marek Storoška, policajný duchovný: „Aby sme sa chránili tak, ako najlepšie sa chrániť človek má.“

Práve veriaci pri návrate z kostola často končia pod kolesami áut. Policajtky im preto rozдали reflexné pásy a samolepky, ktoré večer zlepšia ich viditeľnosť.

Martina Balážová, policajtká: „Páči sa a na rúčku, aby ťa bolo dobre pred vodičmi vidieť, dobre?“

Policajnú akciu v Hanušovciach privítali. Nejednen chodec sa tu už stal obeťou nepozorného vodiča.

AA: „Som vodička, takže viem, že to je dobré, keď vidno.“

AA: „Ja to budem používať.“

AA: „Je to viditeľné pre vodiča pre každého.“

AA: „Je to potrebné áno, aj tá 40-tka, lenže nedodržiavajú, to je jedna chyba.“

Miroslav Il'ko, farár v Hanušovciach nad Topľou: „Pevne verím, že dostavia sa aj výsledky, že tí chodci budú videní a zlepši sa naozaj tá cestná premávka.“

Marek Storoška, policajný duchovný: „Stačí, že kdesi v diaľke človeku sa čosi prebleskne a hneď zbystří pozornosť, trochu spomalí.“

Policajti chcú reflexné pomôcky postupne distribuovať do všetkých kostolov.

Magdaléna Fečová, KR PZ v Prešove: „A to nielen gréckokatolíckeho vyznania, ale aj rímskokatolíckeho, pravoslávneho, evanjelického.“

V povinnej výbave veriacich by teda okrem modlitebnej knižky nemali chýbať ani reflexné pásy.

Z Hanušoviec nad Topľou

Martin Jedinák

TV Markíza, 19:00, 21.3.2007